

POSTANOWIENIE

Dnia 1 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Adam Redzik

w sprawie ze skargi M. S. na przewlekłość postępowania Sądu Najwyższego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 1 września 2020 r.:

1. pozostawia skargę bez rozpoznania;

**2. zarządza na rzecz M.S. zwrot stałej opłaty od skargi w
wysokości 200 (dwustu) zł.**

UZASADNIENIE

W dniu 18 maja 2020 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki złożona przez M. S., w której domagał się: stwierdzenia przewlekłości postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie nierozpoznania wniosku o wznowienie postępowania, który został wysłany przez jego obrońcę w dniu 19 listopada 2019 r. i zdaniem Skarżącego, został najprawdopodobniej „zagubiony” przez Sąd Najwyższy; przyznania na rzecz Skarżącego od Prezesa Sądu Najwyższego odszkodowania w maksymalnej wysokości 20.000,00 zł. i nakazanie wypłacenia tej kwoty ze środków własnych Prezesa Sądu; oraz nakazanie zwrotu uiszczenia opłaty stałej od niniejszej skargi w wysokości 200,00 zł.

W uzasadnieniu Skarżący wskazał, że pismem z 19 listopada 2019 r. jego obrońca złożył do Sądu Najwyższego wniosek o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) w sprawie II Aka (...). Zgodnie z informacją ze strony internetowej Poczty Polskiej przesyłka została doręczona do Sądu Najwyższego 22 listopada 2019 r. Natomiast z informacji uzyskanych od sekretariatu Sądu Najwyższego wynikało, że wskazana przesyłka nigdy nie wpłynęła. W ocenie Skarżącego konsekwencje niewłaściwego działania sekretariatu sądu nie mogą negatywnie odbijać się na sytuacji strony, która jest obciążana brakiem należytej staranności w organizacji sądu, co doprowadziło do sytuacji, w której dochodzi do przewlekłości postępowania. Jak podnosi Skarżący do dnia wniesienia skargi z wyżej wymienionych powodów nie wydano żadnego postanowienia, pomimo że upłynęło już prawie 6 miesięcy.

W toku czynności wyjaśniających prowadzonych przez sekretariat Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego ustalono, że z załączonych przez Skarżącego dowodów nadania wynika, iż objęta przedmiotową skargą przesyłka rzeczywiście została wniesiona przez wskazanego obrońcę do Sądu Najwyższego, ale dotyczyła innej osoby w innej sprawie, której Skarżący nie był uczestnikiem. W związku z tym Przewodnicząca Wydziału I zarządzeniem z 8 czerwca 2020 r. poleciła powiadomić Skarżącego, że jego sprawa z wniosku (który wpłynął do Sądu Najwyższego 20 stycznia 2020 r.) obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem SA w [...]. z 14 grudnia 2018 r. (II Aka (...)), została zakończona postanowieniem Sądu Najwyższego z 26 maja 2020 r. (IV KO 9/20), a także zwrócić się do niego o wskazanie czy z uwagi na powyższe cofa swoją skargę w terminie 7 dni pod rygorem uznania, że ją podtrzymuje.

W odpowiedzi Skarżący pismem z 24 czerwca 2020 r. poinformował Sąd Najwyższy, że nie wiedział, iż w przesyłce, na którą powoływał się jego obrońca znajdowała się korespondencja nie dotycząca jego sprawy i w związku z tym wnosi o cofnięcie złożonej skargi o stwierdzenie przewlekłości postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotem postępowania wywołanego skargą na przewlekłość jest badanie, czy doszło do naruszenia przysługującego Skarżącemu prawa do sądu przez przewlekłe prowadzenie postępowania w sprawie od chwili jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia. Ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r., o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 75, dalej: u.s.przewl.) została wprowadzona w celu konieczności zapewnienia przestrzegania prawa każdego obywatela do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, które zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności sądu (art. 1 ust. 1 u.s.przewl.). Realizacją tego celu jest przysługujące obywatelowi prawo do wniesienia skargi o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych.

Zgodnie z art. 8 ust. 2 u.s.przewl. w sprawach nieuregulowanych wskazaną ustawą do postępowania toczącego się na skutek skargi sąd stosuje odpowiednio przepisy o postępowaniu zażaleniowym obowiązujące w postępowaniu, którego skarga dotyczy. W realiach niniejszej sprawy zastosowanie zatem znajdą przede wszystkim przepisy rozdziału 48 i 50 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tekst jedn. Dz. U. 2020, poz. 30, dalej: k.p.k.). Wobec jednoznacznej deklaracji Skarżącego wyrażonej w piśmie z 24 czerwca 2020 r. o cofnięciu złożonej skargi, Sąd Najwyższy podkreśla, że w postępowaniu w przedmiocie skargi na przewlekłość postępowania może w tym wypadku zostać odpowiednio zastosowany przepis art. 431 § 1 k.p.k. Z treści tego przepisu jednoznacznie bowiem wynika, że wniesiona do sądu skarga na przewlekłość postępowania może zostać cofnięta, aż do momentu wydania postanowienia w jej przedmiocie. Oczywiście uprawnienie do cofnięcia skargi posiada osoba, która ją wniosła (art. 431 § 2 i 3 k.p.k.). Natomiast zgodnie z art. 432 k.p.k. cofniętą skargę rozpoznający ją sąd pozostawia bez rozpoznania, a przewidziane w postępowaniu

karnym wyjątki od tej zasady, ze względu na swój charakter, w odniesieniu do skargi na przewlekłość postępowania nie znajdują zastosowania.

Sąd Najwyższy podkreśla także, że ustawą z dnia 20 lutego 2009 r. o zmianie u.s.przewl. (Dz. U. 2009, Nr 61, poz. 948) zmieniono art. 17 ust. 3 u.s.przewl. Nowa treść tego przepisu nakazuje zwrócić Skarżącemu stałą opłatę od skargi również w przypadku jej odrzucenia. Zmiana ta została uzasadniona tym, że brak możliwości merytorycznego rozpoznania skargi, nie powinna obciążać Skarżącego ciężarami fiskalnymi na rzecz Skarbu Państwa. W niniejszej sprawie skargi wprawdzie nie odrzucono, albowiem ustawa przewiduje możliwość jej odrzucenia jedynie z przyczyn określonych w art. 9 u.s.przewl. Jednak w ocenie Sądu Najwyższego inna forma orzeczenia niż odrzucenie skargi, nie stoi na przeszkodzie zastosowaniu w niniejszej sprawie art. 17 ust. 3 u.s.przewl., gdyż u podstaw zwrotu stałej opłaty od skargi stoją te same względy. Brak możliwości merytorycznego rozpoznania skargi, które uzasadniały brak obciążania ciężarami fiskalnymi Skarżącego w razie odrzucenia skargi, przemawiają także za tym, aby również w przypadku pozostawienia skargi bez rozpoznania, sąd zwracał z urzędu wniesioną opłatę (zob. także: Postanowienie Sądu Najwyższego z 9 października 2013 r., KSP 8/13). Tym bardziej, że Skarżący w sposób przekonujący potwierdził, że nie miał świadomości co do tego, że wniesiona przez niego skarga nie dotyczy jego sprawy.

Ze względu na powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 8 ust. 2 u.s.przewl. w zw. z art. 432 k.p.k. oraz art. 17 ust. 3 u.s.przewl. orzekł jak w sentencji.